

Nr 280.

Av herr Spetz m. fl., om viss lindring i fastighetsbeskattningen.

Fastighetsbeskattningen har vid upprepade tillfällen varit föremål för uppmärksamhet från statsmakternas sida. Senast vid föregående års vårriksdag förelåg denna fråga till behandling genom förslag att i avvaktan på fastighetsskattens avskaffande lindra den eljest genom de höjda taxeringsvärdena ökade fastighetsskatten genom sänkning av repartitionstalet. Bevillningsutskottet ansåg att fastighetsskattens verkningar borde klarläggas genom skattelagssakkunnigas pågående utredning. För utskottet stod det fullt klart, att frågan om kommunalskattelagstiftningen snarast borde bringas till en lösning. Vi dela utskottets mening att den nuvarande lagstiftningen inte är tillfredsställande. När eller efter vilka linjer en lösning av denna fråga kan komma till stånd är för närvarande emellertid omöjligt att säga. I ett visst viktigt avseende synes oss en ändring av beskattningsreglerna dock kunna ske utan att därigenom den framtida lösningen föregripes eller försvåras, men som kan vara ägnad att undanröja de svåraste olägenheterna, orsakade av nuvarande lagstiftning.

Fastighetsskattens egenskap av garantiskatt medför att i alla de fall t. ex. i fråga om hyresfastigheter, fastighet i rörelse eller i de flesta fall jordbruk, där nettoinkomsten överstiger 5 procent av taxeringsvärdet, är *skatten icke effektiv*, d. v. s. den skattskyldige erlägger icke högre kommunalskatt än vad som motsvaras av hans inkomst, men han debiteras den på tvenne skattsedlar. Däremot drabbar fastighetsskatten ägarna av de fastigheter, vilkas avkastning understiger 5 procent av taxeringsvärdet. För dessa innebär detta, om taxeringsvärdet stiger medan avkastningen är konstant, en direkt ökad skattebörda. Detta kommer måhända klarast till synes i fråga om enfamiljshus, »egna hem». Vid 1952 års fastighetstaxering åsattes dessa fastigheter ett ofta med 100 procent och däröver förhöjt taxeringsvärde. Det finns i detta sammanhang ingen anledning att här ingå på frågan om principerna för eller utfallet av denna fastighetstaxering. Det förhöjda taxeringsvärdet skall emellertid enligt uttalande av bl. a. chefen för finansdepartementet i och för sig *icke* föranleda att värdet av den egna bostaden uppskattas till högre belopp än tidigare. Något taxeringsmässigt överskott på dessa fastigheter uppkommer i regel icke, då den beräknade inkomstenhyran motsvaras av utgifter för räntor, reparationer, försäkringar, värdeminskning m. m. *Fastighetsskatten blir med andra ord effektiv*, innebärande att hyresvärderingen realiter blivit höjd på grund av den höjda fastig-

hetstaxeringen. Det betyder också en förskjutning av den kommunala skattebördan över på dessa fastighetsägare. Förhållandet måste självklart medföra irritation bland de skattskyldiga över vad som med viss rätt kan anses vara en orättvisa. Att irritationen riktar sig mot taxeringsmyndigheterna är i hög grad beklagligt och skadar det förtroende och det goda förhållande mellan dessa och allmänheten, vilket är och bör vara en oundgänglig förutsättning för en god skattemoral och samhällssolidaritet.

Från skattskyldighet för fastighetsskatt befrias redan genom gällande lagstiftning fastighet av visst värde. Sålunda undantages enligt § 5 mom. 4 kommunalskattelagen (K.L.) byggnad å ofri grund med ett värde understigande 500 kronor. Enligt § 15 befrias i vissa fall ägare eller innehavare av åbyggnad från fastighetsskatt, därest taxeringsvärdet understiger 1 000 kronor. Här kan anmärkas, att genom penningvärdets fall och de därutöver starkt ökade byggnadskostnaderna ifrågavarande belopp nu sakna all praktisk betydelse.

Om däremot ett grundbelopp av taxeringsvärdet vore skattefritt skulle en stor del av ovan påtalade olägenheter och orättvisor bortfalla. För att icke ett tröskelproblem skall behöva uppstå torde samma skattefria grundbelopp bära tillkomma alla fastigheter. Vi föreslå sålunda att som ett provisorium i avvaktan på frågans slutliga lösning ett grundbelopp av 20 000 kronor av fastighets taxeringsvärde befrias från fastighetsskatt. Skatteunderlaget i de kommuner, som nu äro beroende av fastighetsskatten från större taxeringsobjekt, kraftverk, vattenregleringar, egendomskomplex etc. kommer praktiskt taget icke att påverkas av en sådan ändring.

Vid bifall härtill kan § 5 mom. 4 K.L. exempelvis erhålla följande lydelse:

Därest fastighet taxerats till högst 20 000 kronors värde föreligger icke skatteplikt. Överstiger värdet 20 000 kronor vare nämnda belopp skattefritt. § 15 K.L. torde kunna utgå. Texten till andra stycket § 11 och § 45 första stycket jämte anvisningar till § 45 torde likaså erfordra ändring.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen må besluta sådan ändring av 5 § kommunalskattelagen att av fastighets taxeringsvärde 20 000 kronor befrias från fastighetsskatt,

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 27 januari 1953.

Martin Söderquist.

Hj. Weiland.

Gunnar Spetz.

Josef Nord.